

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ**

Науковому консультанту
Програми «НУШ у поступі до цінностей»,
старшому викладачу кафедри менеджменту
та освітніх технологій ХОІППО Орловській Н.М.

**Звіт
про впровадження Всеукраїнського експерименту Програми «НУШ у поступі до цінностей»
у Шепетівській ЗОШ І- III ст. №1
(2018-2022рр.)**

На виконання наказу Міністерства освіти і науки України №369 від 18.03.2019 року «Про проведення експерименту всеукраїнського рівня з реалізації Програми «Нова українська школа у поступі до цінностей» на базі закладів загальної середньої освіти Донецької, Кіровоградської, Київської, Миколаївської, Одеської, Рівненської, Тернопільської, Хмельницької, Черкаської областей на 2018-2020роки», наказу Шепетівської ЗОШ І – III ст. №1 №152-од від 21 березня 2019 року «Про участь у експерименті всеукраїнського рівня з реалізації Програми «Нова українська школа у поступі до цінностей» на 2018-2022 роки», з метою реалізації Програми «Нова українська школа у поступі до цінностей» із 2018 року колектив Шепетівської ЗОШ І – III ст. №1 впроваджує Програму в освітньо-виховний процес закладу.

Процес впровадження Програми охопив чотири етапи:

- I. Організаційно-підготовчий (грудень 2018-грудень 2019 рр.)
- II. Концептуально-діагностичний (січень-грудень 2020р.)
- III. Формувальний (січень 2021-березень 2022 рр.)
- IV. Узагальнювальний (березень-грудень 2022.)

У процесі реалізації Програми протягом чотирьох етапів у закладі створено сучасну, інноваційну виховну систему, яка представляє собою єдине виховне поле з комплексом усіх необхідних компонентів, осмислено сучасні виклики виховання та його головні засади, базові моральні цінності сучасного виховання з урахуванням вікових особливостей учнів, удосконалено систему виховної роботи, яка веде до узгоджених підходів у вихованні особистості дитини у закладі освіти і сім'ї.

Впровадження у Шепетівській ЗОШ №1 Програми «Нова українська школа у поступі до цінностей» І.Д. Бега поєднали із власне розробленою моделлю Школи європейської освіти та культури. Головний принцип Програми, як і Стратегії розвитку школи європейської освіти та культури, - дитиноцентризм. Тому змінено модель виховного простору сучасного учня: встановлено мережу закладів, які формують особистість (загальної середньої та позашкільної освіти), сімейне середовище, вуличне середовище, зони дії засобів масової інформації та зони дії комунікаційних технологій. Модель випускника Школи європейської освіти – це соціально-педагогічна парадигма освітнього процесу Шепетівської ЗОШ №1.

Модель випускника ЗОШ №1

ШКОЛИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ОСВІТИ

Соціально-педагогічна парадигма освітнього процесу

Розроблено заходи щодо впровадження Програми «НУШ у поступі до цінностей» та схему маршрутизації цілісного процесу впровадження Програми І.Д. Бека «НУШ у поступі до цінностей» у ЗОШ №1. Це планування, коригування заходів ЛУС – лідерами учнівського самоврядування, на нарадах, педрадах, у творчих групах. Далі – практичне використання напрацьованих документів, інструментарію. Активно долучаємо медіазасоби: сайт школи, офіційну фейсбук-сторінку, шкільний ютуб-канал "Free time", роботу кіноклубу Docudays UA. Для успішної реалізації шкільних проєктів: «Безпечна та дружня до дитини школа», «Небайдужа громада – активна школа», «Обдарована дитина», проєкти зі створення сучасного безпечного освітнього середовища, активно використовуючи фандрайзинг, залучаємо стейкхолдерів: "Епіцентр АГРО", "Шепетівський лісгосп", Шепетівський осередок спілки поляків України, Благодійний фонд «Батьки-дітям», БФ «Зміцнення громад», проєкт "Громадський бюджет участі. Шепетівка", Благодійний фонд «Волонтери Елохім».

З метою реалізації Програми «Нова українська школа у поступі до цінностей» під час **першого, підготовчого етапу** оновлено управлінську діяльність: акцент зміщено на виховання особистості дитини, яка в центрі державно-громадського управління – батьки, школа, громада – набуває компетентностей, що допоможуть їй відбутися у житті як порядній, високоморальній, професійно успішній, здоровій і щасливій Людині.

МОДЕЛЬ ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКОГО УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ

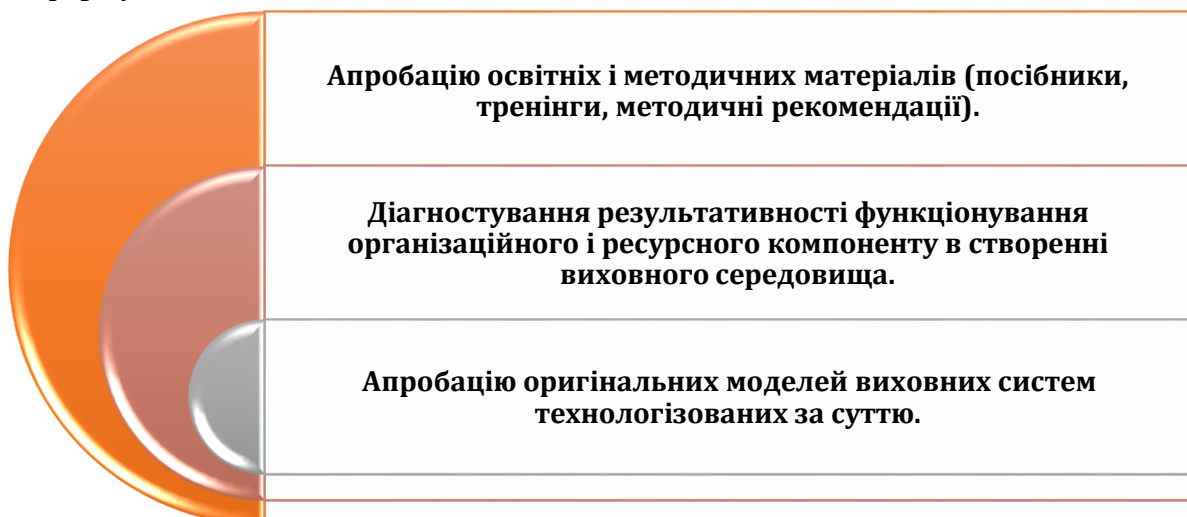
**1 підсистема -
управлінський
дайджест.**

**2 підсистема -
робота з
педагогами**

**3 підсистема -
робота з
учнями.**

II етап впровадження Проєкту «Нова українська школа у поступі до цінностей» реалізовується у рамках розробленого у закладі стратегічного плану розвитку Шепетівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 1 – Школи європейської освіти та культури - на 2020 – 2026 року. У підсумку II концептуально-діагностичного етапу здійснено аналіз науково-методичного забезпечення виховання учнів на засадах національних і духовних цінностей, проаналізовано у підсумковому наказі з виховної роботи №119-до від 27.05.2021р.

III формувальний етап включав:

На **III формувальному етапі** (2021 рік) дослідно-експериментальної роботи відповідно до загальних завдань Програми реалізації всеукраїнського експерименту поставлено нові задачі та цілі:

1. Впровадження у школі програми національного виховання учнівської молоді на спільних цінностях.
2. Оцінювання ціннісної основи ключових та предметних компетентностей учнів в умовах освітнього процесу в НУШ.
3. Проектування виховного середовища у закладі на основі ціннісно-смыслових орієнтацій, установок і ставлень.
4. Проведення педагогічної ради, циклу тренінгових занять за модулями для педагогів закладу.

Протягом III етапу експерименту відбулася зміна педагогічних методик та впровадження інноваційних технологій виховання у навчальний процес. Особлива увага приділялася питанню інноваційної діяльності, творчого пошуку педагогів, готових до впровадження змін. Система роботи вчителів, класних керівників загалом спрямовувалася на максимальне розкриття й плекання морально особистісних якостей кожної дитини. Увага зосереджувалась на вихованні української еліти, формуванні і розвитку загальнолюдських, особистих, родинних, духовних, національних, громадянських цінностей.

З метою здійснення якісних перетворень в організації освітньо-виховної роботи, педагогічний колектив закладу послідовно і планомірно продовжив реалізовувати започатковані раніше інноваційні педагогічно-виховні технології та проекти, поєднуючи їх із реалізацією проєкту І.Д.Беха «НУШ у поступі до цінностей»

«Виховання національного самоствердження в учнівській молоді» продовжуємо реалізовувати у відповідності до розробленої Комплексно-цільової програми патріотичного виховання учнів ЗОШ №1 на період 2021-2025 рр. та Стратегічного перспективного плану розвитку Шепетівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 1 – ШКОЛИ Європейської освіти та культури - на 2020 – 2026 рр.

«Нова українська школа у поступі до цінностей», діяльнісний зміст якого наскрізно орієнтований на громадянське та національно-патріотичне виховання, реалізовується в освітній і виховній діяльності в урочний і позаурочний час

Запровадження STEM-освіти і виховних заходів STEM-спрямування: сучасний підхід поєднання точних технічних і гуманітарних наук для формування життєво-необхідних компетентностей

Шкільний проєкт «Безпечна та дружня до дитини школа»

Шкільний проєкт «Обдарована дитина»

Науковий хаб - центру природничих наук та різних учнівських активностей, який облаштовано м'якими пуфами-грушами

"Open air", де на свіжому повітрі створена зона відпочинку, цікавого навчання, квестів, музичних пауз, тренінгів для дітей

«InfoKids» - сучасний комп'ютерний клас у початковій школі

Шкільний кіноклуб Docudays UA. з медіапросвіти школярів у напрямку правовиховання

ВОЦ (волонтерський освітній центр) - Територія щастя

Як зазначено у Програмі, успішний розвиток зростаючої особистості на основі загальнолюдських, національних цінностей, залежатиме від упровадження системи компетентісного виховання. Саме тому, розвиваючи компетентності у природничих науках і технологіях, інформаційно-цифрову, впроваджуємо STEAM-освіту-виховання-розвиток. STEM-заходи, які проводимо, – це про сучасність і майбутнє, про креативність,

практичність, ефективність для життя, вони формують ціннісні ключові компетентності, про які йдеться як у Концепції НУШ, так і в програмі І.Д. Беха.

На IV етапі – підсумково-узагальнювальному проаналізовано сильні та слабкі сторони впровадження програми «НУШ у поступі до цінностей».

SWOT-аналіз

Сильні сторони

- ✓ Готовність педагогів до викликів часу;
- ✓ Освоєння нових форматів навчання і виховання;
- ✓ Переорієнтація на цікаві, сучасні форми роботи відповідно до Програми І.Д.Беха;
- ✓ Волонтерська діяльність дітей, як результат ціннісного впливу на особистість.

Слабкі сторони

- ✓ Карантинні обмеження;
- ✓ Нестабільність у країні, пов'язана з війною ;
- ✓ Дистанційний формат навчання;
- ✓ Послаблення комунікації між учасниками освітнього процесу.

З метою діагностування результативності функціонування організаційного і ресурсного компоненту в створенні виховного середовища у закладі проводиться анкетування, інтерв'ювання, діагностування учасників освітнього процесу. Для вивчення формування соціокультурних компетентностей учнів у системі виховної роботи закладу, виявлення жорстокого ставлення до дітей було проведено анкетування «Життєві цінності» (7-9 класи).

Вивчаючи обізнаність учнів із проблеми національно-патріотичного виховання, усвідомлення ними національної та етнічної самоідентифікації проведено анкетування для учнів 8-10 класів «Шляхи реалізації національно-патріотичного виховання». Аналіз результатів анкетування свідчить про обізнаність учнів з проблеми патріотичного виховання, учасники освітнього процесу орієнтуються у цінностях, визначають спільне і відмінне між базовими (національними) цінностями, загальнолюдськими цінностями (Концепція реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа») і духовними цінностями (Програма «Нова українська школа у поступі до цінностей»).

Діагностика результативності

Проведено опитування здобувачів освіти за чеклістом «Формування критичного, креативного і піклувального мислення». У опитувальнику взяли участь 250 респондентів. Аналіз відповідей свідчить, що 87% учнів притаманне критичне мислення, вони вміють визначати ключові аспекти, що містяться у явному або прихованому вигляді нової інформації, формулюють критерії оцінювання інформації або ідей, перевіряють правильність тверджень.

92% респондентів мають креативне мислення, уміють експериментувати і використовувати наявні знання у нетрадиційних для них сферах застосування, активні у пошуку нестандартних рішень, нових можливостей.

96% - мають основні навички креативного мислення, орієнтуються на діалог у спілкуванні, самоосвіту, саморозвиток, здатні до поповнення та генерації знань.

Питання	Так	Ні
Основні навички критичного мислення (основні характеристики логіко-аналітичної компетентності)		
<i>гнучкість мислення;</i>		
<i>зосередженість, аналіз та запам'ятовування інформації;</i>		
<i>визначення ключових аспектів, що містяться у явному або прихованому вигляді нової інформації;</i>		
<i>порівняння та спостереження (виявлення рис подібності й відмінностей об'єктів);</i>		
<i>генерування ідей, розробки виважених рішень;</i>		
<i>ефективне комбінування знань;</i>		
<i>формулювання критеріїв оцінювання інформації або ідей, перевірка правильності тверджень;</i>		
<i>терпимість до невизначеності та багато варіативності;</i>		
<i>відкритість для інших ідей, терпимість до інших точок зору, відмінних від власних;</i>		
<i>уміння будувати прогнози, логічність висновків;</i>		
<i>активне сприйняття інформації.</i>		
Основні навички креативного мислення		
<i>уміння експериментувати і використовувати наявні знання у нетрадиційних для них сферах застосування;</i>		
<i>здатність формувати нові паттерни, оперувати складними поняттями;</i>		
<i>гнучкість, оригінальність мислення, уникнення шаблонів у прийнятті рішень;</i>		
<i>орієнтованість не лише на організацію та переробку знань, а на їх створення;</i>		
<i>уміння змінювати структуру зовнішньої інформації та внутрішніх уявлень за допомогою формування аналогій і поєднання концептуальних прогалів;</i>		
<i>орієнтація на переформулювання поставленого завдання;</i>		
<i>пошук нестандартних рішень, нових можливостей;</i>		
<i>формування гіпотез, їх перевірка і модифікація;</i>		
<i>застосування конкурентно здатних підходів;</i>		
<i>орієнтація на створення нових або удосконалення наявних процесів, продуктів, послуг.</i>		
Основні навички піклувального мислення		
<i>урахування інтересів та почуттів інших людей;</i>		
<i>орієнтація на діалог у спілкуванні;</i>		
<i>орієнтація на самоосвіту, саморозвиток;</i>		
<i>здатність до поповнення та генерації знань;</i>		
<i>уміння оцінювати, наскільки власні дії є корисними для</i>		

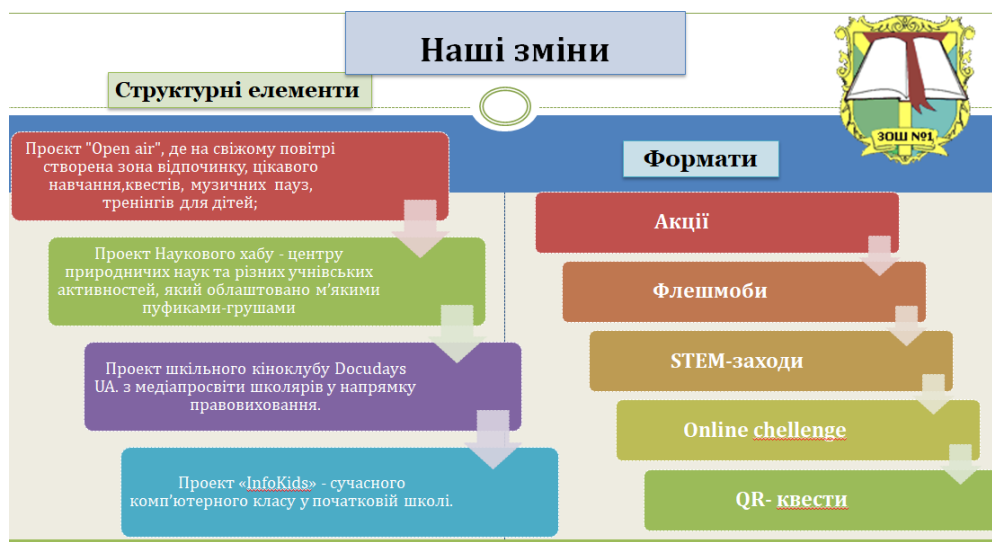
Дотримуючись засад сучасного виховання, окреслених у програмі «НУШ у поступі до цінностей»: гуманізм, дитиноцентризм, холізм, патріотизм, повага, рівність, діалогічність, проектування цілісного виховного простору, соціально-педагогічна солідарність, педагогічний та учнівський колектив Шепетівської ЗОШ №1 долучилися до лав волонтерської діяльності.

Волонтерський освітній центр «Територія щастя» (далі ВОЦ) відкрився в закладі 28 квітня 2022 року. Робота центру розгортається за кількома напрямками:

- Освітній ХАБ «Плекаймо українське слово», який включає курси: «Ділове українське мовлення», «Культура спілкування», «Граматика слова»;
- Англійська мова Speaking Club;
- Інформатика «Основи програмування»;
- Медико-психологічна допомога в екстрених і кризових ситуаціях;
- Секції «Територія творчості», «Рух – це здорово», «Cheerleading».

Осучаснено, відповідно до Програми І.Д.Беха «НУШ у поступі до цінностей», форми роботи, виховання і розвитку здобувачів освіти. Особистісно орієнтований підхід, який використовуємо, забезпечує право особистості на вільний вибір тих чи інших духовно-моральних цінностей, вироблення власної ціннісної позиції та, долаючи дисгармонію у різноманітних життєвих ситуаціях, стверджуватись у моральному досвіді, поведінці, спілкуванні, діяльності. Долучаємо учнів в урочній, позаурочній системі роботи до активностей, цікавих для них. Аксіологічний, середовищний, компетентісний підходи сприяли поєднанню та інтегруванню теорії і практики в досягненні дітьми моральних і життєвих цінностей, застосуванню отриманих знань у різних життєвих ситуаціях, використанню сучасних педагогічних технологій, форм роботи, таких як: тренінги, майстер-класи, проєктну діяльність, шкільний театр, практикують інтерактив (рольові ігри, інтелектуальні аукціони, «мозкові атаки», вправи (усні, письмові, графічні), методи аналізу соціальних ситуацій, кейс-стаді, створення ситуацій успіху, діалогів, наративні методи (етичні та сократівські бесіди, дискусії, диспути); кластерні методи (складання кросвордів, схем, таблиць, діаграм), моделювання, добродійні акції, учнівські добродійні проєкти, раптівки (флешмоби), форуми, скайп-конференції, предметні тижні, онлайн-спілкування, майстер-класи, тематичні дні, тижні: STEAM-спрямування «День картоплі» «День крапки», «Шоколадний день», мистецького спрямування: «Тиждень анімації», адвент-календр, зустріч із поетами Шепетівщини «Літературне панно», художні галереї, родинні виставки творчих робіт,

Із розширенням формату навчання впроваджуємо цікаві дистанційні форми: онлайн-подорожі, пошукові ігри, флешмоби, скайпконференції, перформанси.

Залучення учнів, в т.ч. і з числа учнівського парламенту школи (активу) до організації, підготовки й проведення шкільних активностей, дає змогу кожному з них, у процесі взаємодії, співробітництва досягнути головного – статусу активного дорослого партнерства як важливого фактора становлення активної, гармонійно-розвинутої особистості, здатної діяти і приймати рішення.

Про упровадження Програми «НУШ у поступі до цінностей», зокрема про управлінський аспект, психологічний супровід, компетентісний підхід у формуванні ціннісних орієнтирів здобувачів освіти Шепетівської ЗОШ №1 ділимося досвідом у посібнику «Дорожня карта впровадження Програми «НУШ у поступі до цінностей» (електронний варіант додається).

Отже, дослідно-експериментальна робота з реалізації Програми «Нова українська школа у поступі до цінностей» у Шепетівській ЗОШ I – III ступенів №1 Хмельницької області пройшла успішно. Вона включила в себе розробку концептуальних ідей виховання учнів на цінностях та пошук теоретичних і практичних основ до визначення їх ролі у реалізації компетентісної освіти на засадах Концепції реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» та Програми І.Д.Беха «НУШ у поступі до цінностей». Слід зазначити, що діяльнісний зміст організації освітньо-виховного простору ЗОШ №1, систематичне проведення заходів, відповідно до запропонованих Програмою форм і методів організації виховного процесу, оновлення матеріально-технічної бази закладу у відповідності до сучасних вимог, доводить, що педагогічний колектив, активно впроваджуючи програму «НУШ у поступі до цінностей», сміливо йде на виклики: створює умови для виховання національного самоствердження учнівської молоді на провідних ідеях національного відродження, незалежності, соборності, мужності та єдності у боротьбі з російським загарбником.

Директор

Наталія Собчук

Виконавець
41011
Сташевська Н.С.